

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 noiembrie 2021

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

mun. Chișinău

Nadejda Toma

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Victor Boico

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2021 de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului

Manole Nicolae XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.08.2018 – 31.12.2020;

Instanța de apel: 26.01.2021 – 25.05.2021;

Instanța de recurs: 06.08.2021 – 22.11.2021.

Asupra recursul ordinar declarat Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul central, din 31 decembrie 2020, Manole Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

Procesul penal privind învinuirea lui Manole Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal a fost încetat, din motiv că fapta constituie contravenția prevăzută de art. 295 alin. (4) Cod contravențional.

Procesul contravențional, în privința lui Manole în comiterea contravenției prevăzute de art. 295 alin. (4) Cod contravențional a fost încetat pe motiv că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Procesul penal privind învinuirea SRL „Sun Flower Group” în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal a fost încetat din motivul existenței circumstanțelor prevăzute de lege, care condiționează tragerea la răspundere penală.

A fost lăsată fără examinare acțiunea civilă depusă de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime totală de 398794 lei.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, prima instanță a reținut că, conform învinuirii aduse, Manole Nicolae, urmărind scopul eschivării de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național și obținerii unor avantaje

economice și materiale, fiindu-i acordat prin procura din 06.09.2017, eliberată de directorul SRL „Sunflower Group” Șalin Nicolae, drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor și acțiunilor administrative de dispoziție, organizatorico-economice în cadrul agentului economic SRL „Sunflower Group”, în perioada septembrie 2017 – ianuarie 2018, a gestionat activitatea persoanei juridice „SunflowerGroup” punând în aplicare o schemă frauduloasă manifestată prin includerea în documente contabile, fiscale și/sau financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor 2 cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale și/ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni ce au condus la neachitarea impozitelor față de bugetul de stat.

Astfel, activitatea agentului economic SRL „Sunflower Group” gestionată de Manole Nicolae era orientată spre redarea legalității procurărilor de produse agricole contra numerarului fără perfectarea facturilor fiscale sau altor acte care atestă proveniența acestuia, și falsificarea actelor de achiziție, iar ulterior prin intermediul persoanelor juridice menționate supra, elibera facturii fiscale în adresa companiilor ce prelucrează și/sau exportă produse agricole, inclusiv SRL „Casanaceb”, „Orom Impex” și alți agenți economici.

Prin urmare, în perioada septembrie 2017 – ianuarie 2018, în scopul eliberării mijloacelor bănești în numerar, a prezentat la BC „Victoriabank” SA, filiala nr. 7, adresa or. Orhei, str. Vasile Lupu 42, acte de achiziție a mărfurilor cu seria DAA nr. 11787232 din 27.09.2017 pe numele lui Petrov Iurie, DAA nr. 11787234 din 27.09.2017 pe numele lui Bonariuc Ilie, DAA nr. 11787237 din 29.09.2017 pe numele lui Ababii Alla, DAA nr. 11787238 din 29.09.2017 pe numele lui Ababii Lilian, DAA nr. 11787239 din 29.09.2017 pe numele lui Țîrnoveanu Sofia, DAA nr. 11787244 din 20.10.2017 pe numele lui Meroian Carăn, DAA nr. 11787246 din 23.10.2017 pe numele lui Carp Gheorghe, DAA nr. 12208602 din 10.11.2017 pe numele lui Casian Sergiu, DAA nr. 12208604 din 10.11.2017 pe numele lui Ceaglei Artiom, DAA nr. 12208606 din 14.11.2017 pe numele lui Curoș Eugenia, DAA nr. 12208607 din 14.11.2017 pe numele lui Chirică Petru, DAA nr. 12208608 din 15.11.2017 pe numele lui Ralea Nicolae, DAA nr. 12208610 din 15.11.2017 pe numele lui Rusnac Dumitru, DAA nr. 12208612 din 15.11.2017 pe numele lui Țîcu Ion, DAA nr. 12208613 din 16.11.2017 pe numele lui Jereghia Elena, DAA nr. 12208616 din 17.11.2017 pe numele lui Digori Oleg, DAA nr. 12208617 din 15.11.2017 pe numele lui Caraman Andrei, DAA nr. 12208618 din 15.11.2017 pe numele lui Țurcanu Mihail, DAA nr. 12208620 din 21.11.2017 pe numele lui Brodescu Sergiu, DAA nr. 12208621 din 21.11.2017 pe numele lui Brodescu Serghei, DAA nr. 12208622 din 21.11.2017 pe numele lui Brodescu Valentina, DAA nr. 12208623 din 23.11.2017 pe numele lui Digori Oleg, DAA nr. 12208625 din 29.11.2017 pe numele lui Procopciuc Gheorghe, DAA nr. 12208627 din 29.11.2017 pe numele lui Procopciuc Nicolai, DAA nr. 12208628 din 29.11.2017 pe numele lui Grițco Gheorghe, DAA nr. 12208629 din 29.11.2017 pe numele lui Caraman Feodor, DAA nr. 12208630 din 29.11.2017 pe numele lui Bădărău Mihail, DAA nr. 12208635 din 06.12.2017 pe numele lui Lașcu Valentina, DAA nr. 12208636 din 06.12.2017 pe numele lui Voinorovici Sergiu, DAA nr. 12208637 din 06.12.2017 pe numele lui Budacov Vasiliu, DAA nr.

12208638 din 06.12.2017 pe numele lui Panico Mihail, DAA nr. 12208639 din 06.12.2017 pe numele lui Goncear Victor, DAA nr. 12208640 din 06.12.2017 pe numele lui Panicu Maria, DAA nr. 12208642 din 08.12.2017 pe numele lui Obreja Dumitru, DAA nr. 12208643 din 08.12.2017 pe numele lui Malețchi Ion, DAA nr. 12208644 din 08.12.2017 pe numele lui Beiu Vladimir, DAA nr. 12208645 din 08.12.2017 pe numele lui Lupan Maria, DAA nr. 12208646 din 08.12.2017 pe numele lui Gospodărenco Evghenia, DAA nr. 12208647 din 08.12.2017 pe numele lui Veverița Vladimir, DAA nr. 12208648 din 13.12.2017 pe numele lui Grîu Vladimir, DAA nr. 12208649 din 13.12.2017 pe numele lui Gavajuc Alexandra, DAA nr. 12208650 din 13.12.2017 pe numele cet. Zaplitrî Nicolae, DAA Nr. 12208651 din 13.12.2017 pe numele lui Strișcă Andrei, DAA nr. 12208652 din 13.12.2017 pe numele lui Melnic Maria, DAA nr. 12208653 din 13.12.2017 pe numele lui Macari Parascovia, DAA nr. 12208654 din 13.12.2017 pe numele lui Davnîi Oleg, DAA nr. 12208655 din 13.12.2017 pe numele lui Bunciuc Liubovi, DAA nr. 12208656 din 14.12.2017 pe numele lui Dolinscia Lidia, DAA nr. 12208657 din 14.12.2017 pe numele lui Dumbrava Ecaterina, DAA nr. 12208658 din 14.12.2017 pe numele lui Dumbrava Iulia, DAA nr. 12208659 din 14.12.2017 pe numele lui Ericiuc Dmitri, DAA nr. 12208660 din 14.12.2017 pe numele lui Dolinscaia Olga, DAA nr. 12696506 din 15.12.2017 pe numele lui Chirilov Viorica, DAA nr. 12696507 din 15.12.2017 pe numele lui Butnari Serghei, DAA nr. 12696508 din 15.12.2017 pe numele lui Arseni Mihail, DAA nr. 12696509 din 15.12.2017 pe numele lui Corduneanu Petru, DAA nr. 12696511 din 18.12.2017 pe numele lui Paladi Irina, DAA nr. 12696512 din 18.12.2017 pe numele lui Munteanu Serghei, DAA nr. 12696513 din 19.12.2017 pe numele lui Croitoru Ludmila, DAA nr. 12696514 din 19.12.2017 pe numele lui Pașa Boris, DAA nr. 12696516 din 20.12.2017 pe numele lui Podlesov Veaceslav, DAA nr. 12696517 din 20.12.2017 pe numele lui Ungureanu Maria, DAA nr. 12696528 din 22.12.2017 pe numele lui Podari Dumitru, DAA nr. 12696520 din 21.12.2017 pe numele lui Mititelu Iurie, DAA nr. 12696529 din 28.12.2017 pe numele lui Mahnițchi Vladimir, DAA nr. 12696531 din 28.12.2017 pe numele lui Zdragat Olga, DAA nr. 12696533 din 28.12.2017 pe numele lui Panico Vasili, DAA nr. 12696535 din 03.01.2018 pe numele lui Pogosyan Claudia, DAA nr. 12696534 din 03.01.2018 pe numele lui Cușca Petru, DAA nr. 12696536 din 04.01.2018 pe numele lui Stati Vasile, DAA nr. 12696537 din 04.01.2018 pe numele lui Ghilan Victor, DAA nr. 12696538 din 06.01.2018 pe numele lui Pascari Ion, DAA nr. 12696539 din 06.01.2018 pe numele lui Pascari Maria, DAA nr. 12696541 din 10.01.2018 pe numele lui Ghilan Alexandra, DAA nr. 12696542 din 10.01.2018 pe numele lui Țibuleac Vasile, DAA nr. 11787241 din 29.09.2017 pe numele lui Ciubotaru Ion, DAA nr. 12696543 din 10.01.2018 pe numele lui Baznat Valeriu, DAA nr. 12696544 din 10.01.2018 pe numele lui Melenti Zinaida, DAA nr. 12696545 din 10.01.2018 pe numele lui Buzuleac Veaceslav, DAA nr. 12696546 din 17.01.2018 pe numele lui Țibuleac Vasile, care sunt documente oficiale, ce acordă dreptul de a primi mijloace bănești, pentru producția agricolă de la populația și eliberează de obligația de a demonstra, că producția agricolă a fost procurată de la populație din diferite localități a Republicii Moldova, în care au fost falsificate datele referitor la cantitatea de producție vîndută precum și

semnăturile persoanelor din numele cărora a fost întocmite actele, fapt demonstrat prin declarațiile martorilor

Astfel, Manole Nicolae avînd obligația conform art. 8 alin. (2) lit. c), e) Cod fiscal, aprobat prin Legea RM nr. 1163-XIII din 24.04.1997, care prevede că *„contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciul Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației...”*, *„contribuabilul este obligat să achite la buget, la timp și integral, ținînd cont de prevederile art. 7 alin. (5), sumele calculate ale impozitelor și taxelor, asigurînd exactitatea și veridicitatea dărilor de seamă fiscale prezentate”* și ale art. 2 din Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, care stipulează că *„prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător...”*, art. 7 din Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, care prevede că *„entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art. 11 alin. (2) lit. a) din lege”*, contrar normelor indicate și în încălcarea art. 19 din Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, care prevede, că *„faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare, documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil – nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului, documentele primare întocmite vor conține următoarele elemente obligatorii: denumirea și numărul documentului; data întocmirii documentului; denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al entității în numele căreia este întocmit documentul; denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al destinatarului documentului, iar pentru persoanele fizice - codul personal; conținutul faptelor economice; etaloanele cantitative și valorice în care sînt exprimate faptele economice; funcția, numele, prenumele și semnătura, inclusiv digitală, a persoanelor responsabile de efectuarea și înregistrarea faptelor economice”*, art. 18 lit. a) Cod fiscal care prevede că, *”în venitul brut se includ: venitul provenit din activitatea de întreprinzător, din activitatea profesională sau din alte activități similare”*, art. 24 alin. (10) Cod fiscal, care prevede că *„se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale, neconfirmate documentar, în mărime de 0,2% din venitul impozabil”*, în rezultatul controlului fiscal, conform actului de control fiscal nr. 5-687216 prelungit pe formularul 3-565422 din 19.07.2018 s-a stabilit în rezultatul activității frauduloase comise la gestionarea agentului economic „Sunflower Group” SRL, au fost estimate obligațiile fiscale la impozit pe venit din activitatea operațională pentru perioada anului 2017 în sumă de 18096 lei, la capitolul impozit pe venit reținut la sursa de plata a în sumă totală de 73027,88 lei, inclusiv pentru L/09/2017 – 17400 lei și L/01/2018 – 55627,88 lei, și la capitolul 4 TVA în sumă totală de 116 372 lei, inclusiv: L/12/2017 – 20035 lei și L/01/2018 – 96337 lei, prin ce s-a cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă totală de 207495,88 lei.

Astfel, Manole Nicolae a fost pus sub învinuire pentru faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal – *evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale*, iar prima instanță a recalificat aceste acțiuni, în legătură cu modificările operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, în baza art. 295 alin. (4) Cod contravențional – *încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare și infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal – confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează obligații ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare*.

Conform învinuiri aduse, „Sunflower-Group” SRL, fiind persoană juridică, care desfășoară activitate de întreprinzător, înregistrată la 28.08.2017 la Camera Înregistrării de Stat cu nr. XXXXX, cu adresa juridică r. Orhei, s. Voroteț, având genul principal de activitate: comerțul cu ridicata al cerealelor, semințelor, intermediarii în comerțul cu materii prime agricole, având în calitate de director și fondator pe Șalin Nicolae, în perioada 28.08.2017 – 31.05.2018, a comis infracțiunea de evaziune fiscală în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe:

Persoana juridică indicată supra, având intenția obținerii unui profit ca rezultat al neachitării taxelor și impozitelor la bugetul de stat, contrar prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal, aprobat prin Legea RM nr. 1163-XIII din 24.04.1997, care prevede că *„contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciul Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale, dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației...”* și ale art. 2 Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, care stipulează că *„prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător...”*, art. 7 din aceeași lege, care prevede că *„entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art. 11 alin. (2) lit. a) din lege”* și cu încălcarea art. 101 alin. (1) Cod Fiscal care prevede, cap *„subiecții impozabili stipulați la art. 94 lit. a) sînt obligați să declare, conform art. 115, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art. 114, suma TVA, care se determină ca diferență dintre sumele TVA achitate sau ce urmează a fi achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele TVA achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv TVA la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținîndu-se cont de dreptul de trecere*

în cont conform art. 102”, în scopul tănuirii obiectului impozabil, a inclus în documente contabile, fiscale și financiare, a datelor denaturate cu privire la venituri și cheltuieli, care nu au la bază operațiuni reale sau operațiuni ce nu au existat soldate cu eschivarea de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național a întreprinderii SRL „Sunflower Group”.

Ca urmare a operațiunilor menționate, prin gestionarea frauduloasă a întreprinderii date, în perioada de activitate 28.08.2017 – 31.05.2018, contrar prevederilor art. 187 alin. (7) Cod fiscal și a Ordinului IFPS nr. 128 din 29.06.2006 privind Modul de completare de către subiecții impozabili cu TVA a Declarației privind TVA, de către agentul economic „Sunflower -Grou” SRL a fost diminuat TVA-ul aferent bugetului în sumă de 116372 lei conform declarațiilor privind TVA anterior depuse pentru perioada L/12/2017 și L/01/2018, a impozitului pe venit din activitatea operațională pentru perioada anului 2017, în sumă de 18 096 lei și a impozitului pe venit reținut la sursa de plată în sumă totală de 73027,88 lei, în total a fost prejudiciat bugetul public în sumă de 207495,88 lei.

Astfel, „Sunflower -Grou” SRL a fost pusă sub învinuire pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal – *evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile*, iar prima instanță a recalificat aceste acțiuni, în legătură cu modificările operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, în baza art. 295 alin. (4) Cod contravențional – *încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare*.

3. Nefiind de acord cu sentința apeluri au declarat procurorul Vidrașco Tatiana și partea civilă Serviciul Fiscal de Stat, în persoana directorului Pușcuța Serghei, prin care au solicitat, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă, motivând că soluția adoptată de prima instanță este contrară prevederilor art. 387 Cod de procedură.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2021 a fost admise apelurile, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care s-a dispus admiterea acțiunii civile și încasarea din contul lui Manole Nicolae în beneficiul statului (bugetul de stat) 398794 (trei sute nouăzeci și opt mii, șapte sute nouăzeci și patru) lei cu titlu de prejudiciu material.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. Instanța de apel a statuat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Manole Nicolae în baza art. 295 alin. (4) Cod contravențional, după indici calificativi – *încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare la organul abilitat să colecteze rapoartele financiare a rapoartelor*

financiare care nu corespund formei stabilite de legislație sau care nu reflectă toate datele stabilite pentru această formă ori prezentarea incompletă sau cu date eronate a rapoartelor financiare, ori neprezentarea acestora în termenul stabilit de legislație.

Analizând temeiul apelanților, instanța de apel a constatat că solicitările acestora sunt întemeiate, or potrivit art. 385 alin. (1) pct. 11) și 12) Cod de procedură penală, *la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă și dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor.*

La caz, instanța de apel a apreciat că nu este necesară intentarea unei acțiuni civile printr-un document aparte, or prejudiciul cauzat prin infracțiune și mărime acestuia statului este stabilită prin actul de învinuire, iar nereperarea prejudiciului dat este evidentă.

Conform art. 1398 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, instanța de apel a constatat că este probată existența faptului ilicit, cauzarea prejudiciului, legătura causală dintre fapta ilicită, prejudiciu și vinovăția inculpatului de comiterea faptei ilicite.

În aceste condiții, sunt prezente toate condițiile pentru angajarea răspunderii delictuale a lui Manole Nicolae, or, reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, în cadrul ședinței de judecată a declarat că în perioada 28.08.2017 – 31.05.2018, factorii de decizie ai SRL „Sunflower Group”, urmărind scopul eschivării de la achitarea impozitelor și taxelor la Bugetul Public Național, a întreprinderii din gestiune, au diminuat obligațiile fiscale în proporții considerabile, prin includerea în documentele contabile și fiscale a întreprinderii a unor date vădit denaturate și prin tănuirea unor obiecte impozabile prin ce au cauzat Bugetului Public Național daune în proporții deosebit de mari, fapt stabilit în urma controlului fiscal efectuat prin metode și surse indirecte, de către Serviciul Fiscal de Stat, prin actul de control fiscal nr. 5-687216, prelungit pe formularul 5-565422 din 19 iulie 2018, definitivat prin emiterea Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 316/1664 din 17 august 2018.

Potrivit Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 316/1664 din 17 august 2018 au fost calculate obligații fiscale în proporții deosebit de mari, după cum urmează: 18 096 lei, impozitul pe venit din activitatea operațională, 73 028 lei, impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, 116 372, taxa pe valoarea adăugată, în același timp au fost calculate majorări de întârziere, după cum urmează: 1743 lei, pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea operațională; 4 668 lei, pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător; 6 444 lei, pentru neachitarea în termen a taxei pe valoarea adăugată.

Totodată, au fost aplicate amenzi după cum urmează: 5000 lei, conform prevederilor art. 253 alin. (1) Cod fiscal, pentru împiedicarea controlului fiscal; 50000 lei, conform prevederilor art. 257 alin. (5) Cod fiscal, pentru lipsa totală a evidenței contabile pentru perioada 28.08.2017 – 31.05.2018; 1000 lei, conform prevederilor art. 260 alin. (3) Cod fiscal, pentru prezentarea Declarației privind TVA pentru perioada fiscală L/12/2017; 2 000 lei, conform prevederilor art. 260

alin. (1) Cod fiscal, pentru neprezentarea Declarației cu privire la impozitul pe venit TVA015 pentru perioada fiscală A/2017 și a Declarației privind TVA pentru perioada fiscală L/01/2018; 18 096 lei, conform prevederilor art. 261 alin. (5) Cod fiscal, pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea operațională pentru perioada fiscală A/2017; 96 337 lei, conform prevederilor art. 261 alin. (5) Cod fiscal, pentru diminuarea TVA pentru perioada fiscală L/01/2018; 6010 lei, conform prevederilor art. 261 alin. (5) Cod fiscal, pentru diminuarea TVA pentru perioada fiscală L/12/2017.

Astfel, conform deciziei menționate au fost calculate, entității SRL „Sunflower Group”, obligații fiscale în sumă totală de 398794 lei, constituite din plăți de bază la impozite, taxe – 207496 lei, majorări de întârziere (penalități) ce constituie – 12 855 lei și amenzi în sumă de – 178 443 lei.

În acest context, ținând cont că contravenția în cauză a fost comisă de Manole Nicolae, este justificată încasarea prejudiciului din contul acestuia, în beneficiul statului, a sumei de 398794 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

Or, Manole Nicolae a cauzat prejudiciul statului, prin neachitarea impozitelor, de vreme ce infracțiunea comisă este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul producerii urmărilor prejudiciabile sub formă de neachitarea impozitului, a cărui mărime depășește la caz, 50 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Ce ține de SRL „Sunflower Group”, instanța de apel a menționat că prin sentință s-a încetat procesul penal din motivul existenței circumstanțelor prevăzute de lege, care condiționează tragerea la răspundere penală.

Astfel, SRL „Sun Flower Group nu poate fi supusă răspunderii civile delictuale, or constatându-se cu certitudine vinovăția inculpatului Manole Nicolae, acestuia i se pune în sarcină acțiunea civilă înaintată.

5. Recurs ordinar declară avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Manole Nicolae.

Invocând prezența erorii de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, titularul recursului ordinar consideră că prin dispunerea încasării sumei de 398794 lei, s-a depășit limitele învinuirii, or potrivit rechizitoriului Manole Nicolae împreună cu SRL „Sunflower Group” ar fi cauzat un prejudiciu material în mărime de 207496 lei.

Mai mult, suma de 398794 lei este calculată SRL „Sunflower Group” și este compusă din plata impozitului – 207496 lei, 12855 lei – penalitate și 178443 lei – amendă, acestea fiind puse în seama persoanei juridice.

Prin urmare, instanța de apel nu era în drept de a pune penalitatea și amenda în seama persoanei fizice.

Totodată, reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat și acuzarea nu au prezentat probe ce ar confirma că Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 316/1664 din 17 august 2018 nu a fost contestată și că nu a fost executată benevol sau în mod silit.

În baza celor menționate, se solicită casarea totală a deciziei și menținerea sentinței, or apelurile au fost greșit admise.

6. Referințe, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, depun procurorul și reprezentantul prin procură a părții civile.

Atât procurorul cât și reprezentantul prin procură a părții civile solicită menținerea hotărârii recurrate ca legală și întemeiată.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Colegiul conchide că titularul recursului ordinar s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a depus cererea în termen.

Asupra fondului cererii de recurs ordinar, Colegiul menționează că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri netemeinice, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul cererii de recurs rezultă că recurentul, invocă temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și pledează pentru casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței, deoarece *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Colegiul ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularului de recurs și consideră relevant de a puncta că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (*hotărârea CtEDO Achina versus Romania*). Singura garanție că instanța a analizat susținerile părților, argumentele și probele administrate o reprezintă motivarea hotărârii judecătorești (*hotărârea CtEDO Fomin versus Republica Moldova*).

Motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, ea trebuie înțeleasă ca un silogism logic, de natură a explica inteligibil hotărârea luată, fapt ce presupune, o expunere a argumentelor fundamentale, care, prin conținutul lor sunt susceptibile să influențeze soluția, să fie clară și precisă, să se refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritate de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei.

Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile/apărările părților (*hotărârea CtEDO Perez versus Franța*).

La caz, verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la motivele invocate de avocatul Bulbuc Boris, în numele inculpatului, Colegiul penal constată că atât prima instanță cât și cea de apel au judecat cauza cu abateri de la normele procesual-penale, speței fiindu-i aplicabile prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit.

c) Cod de procedură penală potrivit căroră, *judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, să caseze total sau parțial hotărârea atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În susținerea celor expuse supra, Colegiul menționează că prima instanță a dispus „*lăsarea fără soluționare a acțiunii civile*”, cu toate că art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală coroborat cu art. 387 Cod de procedură penală, impune obligațiunea de soluționare a acțiunii civile prin: 1) respingerea acesteia; 2) admiterea ei (totală sau parțială); 3) admiterea în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, se conchide că, la moment, legislația procesual-penală nu prevede soluția de „*lăsare fără soluționare a acțiunii civile*”, iar soluția adoptată de prima instanță nu corespunde rigorilor legii.

Cât privește instanța de apel, Colegiul reține că aceasta și-a motivat soluția făcând trimitere la prevederile art. 385 alin. (1) pct. 11) și 12) Cod de procedură penală, însă acestea nu sunt aplicabile speței, de vreme ce la f.d. 234-236, vol. V și f.d. 62-65, vol. VI este anexată acțiunea civilă depusă de Serviciul Fiscal de Stat, iar sechestrul asupra cărorva bunuri nu a fost pus.

În continuare, atât potrivit acțiunii civile cât și potrivit apelurilor declarate s-a solicitat încasarea în mod solidar a pagubei pricinuite prin acțiuni ilicite. Cu toate acestea, instanța de apel a dispus încasarea doar din contul inculpatului Manole Nicolae a sumei solicitate de partea civilă, neexpunându-se asupra argumentului apărării că doar în privința SRL „Sunflower Group” Serviciul Fiscal de Stat a adoptat decizie de sancționare, iar potrivit art. 9 a Legii nr. 135 din 14 iulie 2007 asociații nu răspund pentru obligațiile societății.

Totodată, instanța de apel nu a verificat dacă Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 316/1664 din 17 august 2018 nu a fost contestată și dacă a fost executată benevol sau în mod silit, or probe la acest capitol nu au fost administrate, iar constatările instanței ierarhic-inferioare trebuie să fie contrazise de constatările instanței judecătorești superioare, în caz contrar, ele trebuie considerate ca fapte stabilite (*hotărârea CtEDO Grădinar versus Republica Moldova*).

Mai mult ca atât, instanța de apel a dispus încasarea a 398794 lei din contul inculpatului Manole Nicolae în calitate de prejudiciu cauzat prin infracțiune, cu toate că potrivit învinuirii Manole Nicolae ar fi cauzat un prejudiciu material în mărime de 207495,88 lei, depășindu-se limitele învinuirii aduse.

În atare situație, se consideră, că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414 ,417, 419 Cod de procedură penală deoarece nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile procesuale nu pot fi reparate în prezenta procedură, impunându-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel, or instanța de recurs nu poate substitui instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă

conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie și de motivele invocate în recursul declarat, iar ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Manole Nicolae, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2021 în cauza penală privindu-l pe **Manole Nicolae XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 22 decembrie 2021.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Victor Boico